

СВІТАНОК АВТОРИТАРИЗМУ

Інші книжки БЕНА ШАПІРО українською

Смисл історії

Як розум і мораль зумовили велич Заходу

Як зруйнувати Америку за три прості кроки

БЕН ШАПІРО

СВІТАНОК АВТОРИТАРИЗМУ

ЯК ЛІВІ ОЗБРОЇЛИ ІНСТИТУЦІЇ США
ПРОТИ ОПОНЕНТІВ

*Переклала з англійської
Надія Дайнека*

«НАШ ФОРМАТ» · Київ · 2025

[Почитати опис, рецензію і купити можна на сайті nashformat.ua](https://nashformat.ua)

Зміст

<i>Вступ</i>	9
<i>Розділ 1</i> Як змусити більшість мовчати	31
<i>Розділ 2</i> Як авторитарні ліві перенормували Америку	54
<i>Розділ 3</i> Створення нового панівного класу	82
<i>Розділ 4</i> Як наука™ здолала істинну науку	106
<i>Розділ 5</i> Ваш авторитарний керівник	128
<i>Розділ 6</i> Радикалізація розваг	148
<i>Розділ 7</i> Фейкові новини	171
<i>Розділ 8</i> Видаляючи американців із друзів	196
<i>Вибір перед нами</i>	219
<i>Подяки</i>	233
<i>Примітки</i>	234

Моїм дітям, які заслуговують на те, щоб зростати в країні,
що цінує свободи, обіцяні Декларацією незалежності
та гарантовані нашою Конституцією

Вступ

Як вважають у середовищі впливових суспільних інститутів, Америка перебуває під авторитарною загрозою. Демократична партія, впливові медіа, засновники та розробники соціальних мереж, голлівудський бомонд, боси корпорацій та професори університетів вважають, що ця авторитарна загроза для Америки очевидна і що вона безпосередньо походить від правих політичних сил.

На думку тих, хто контролює широкі сфери життя в Америці, ця авторитарна загроза найпомітніше проявилася 6 січня 2021 року.

Того дня сотні, якщо не тисячі заколотників відокремилися від значно більшої групи мирних демонстрантів, які підтримували Трампа, і штурмували Капітолій Сполучених Штатів. Багато з них прагнули, застосувавши насильство, завдати шкоди членам Конгресу та віцепрезиденту Сполучених Штатів. Їхньою метою було скасувати законні результати виборів 2020 року.

Кадри подій 6 січня справді були драматичними. Тоді учасники заворушень справді скоїли злочинні дії. Фотографії цих варварів із буйволиними рогами на головах, ідіотів, що несли плакати із зображенням Трампа та одягнених у військове спорядження дурнів із пластиковими наручниками-стяжками потрапили на перші шпальти газет у всьому світі. Конгресмени, які засідали в палаті, а також віцепрезидент Сполучених Штатів змушені були квапливо перейти в безпечне місце, щоб сховатися від цих «пробийголів».

Заворушення 6 січня засудили всі добропорядні американці, усіх політичних поглядів. Віцепрезидент Пенс особисто

спостерігав за підрахунком голосів виборців. Лідер більшості в Сенаті, Мітч Макконнелл (республіканець, обраний від штату Кентуккі), засудив заколотників як огидних кретинів, а потім перейшов до затвердження результатів виборів.

Але, на думку лівих, заворушення 6 січня були не просто повсюдно засудженою злочинною дією. Вони були кульмінацією правого авторитаризму. Джонатан Чейт із журналу *New York* писав: «Ми довірили найвпливовішу посаду у світі соціопатичному інстинктивному авторитарному деспоту. То чого ж ми очікували?»¹. Пол Кругман із *New York Times* стверджував: «Одна з наших основних політичних партій виявила готовність терпіти і навіть підживлювати політичну параною правого крила... Республіканська партія досягнула кульмінації свого довгого відступу від демократії, і складно уявити, як це взагалі можна виправити»². Грег Сарджент із *Washington Post* пояснив: «Республіканська партія Трампа має бридку авторитарну сутність»³. Ліза Макгірр написала у *New York Times*: «Республіканці, безумовно, прагнуть відхреститися від заворушень, але нативізм*, крайня поляризація, нападки на правду, білий націоналізм та антидемократична політика, які ми зазвичай ототожнюємо з президентом Трампом, імовірно, й у майбутньому залишаться характерними рисами республіканської стратегії»⁴.

«Якщо ви голосували за Трампа, — сказав Дон Лемон із CNN, — то проголосували за людину, яку підтримував Ку-клукс-клан. Ви проголосували за людину, яку підтримують нацисти. Ви проголосували за людину, яку підтримують альтернативні праві**». Це те товариство, серед якого ви опинилися. Ви проголосували за людину, яка підбурювала натовп увійти до Капітолія та потенційно позбавити життя законодавців»⁵.

* Нативізм — теорія і політика США, основним змістом яких є протиставлення інтересів корінного населення та іммігрантів на користь перших. — *Прим. пер.*

** Рух альтернативних правих, який ґрунтується на правих поглядах і відкидає типовий поміркований американський консерватизм. Погляди альтернативних правих часто перетинаються з антисемітизмом, неонацизмом, ісламофобією, антифемінізмом і гомофобією тощо. — *Прим. пер.*

Необхідно було позводити рахунки. Чарльз Блоу із New York Times запитав: «Що нам зараз робити як суспільству та громадсько-політичній силі? Ми просто перегорнемо сторінку та сподіватимемося на кращі часи, і нехай минуле залишиться в минулому? Чи ж шукатимемо якоїсь форми справедливості, щоб притягнути людей до відповідальності за те, що вони довели цю країну до межі?»⁶. Джой Рейд із MSNBC закликала до «дебаасифікації»^{*} — у стилі чистки армії Саддама Хусейна після війни в Іраку⁷.

Американські ліві стверджували, що найбільша загроза для майбутнього Америки насправді походить від авторитаризму правого крила, який ліві природно поєднали з вищістю білих та консервативною філософією. Провал місії зі звільнення Америки від цієї загрози означав би кінець республіки.

Авторитаризм потрібно було зупинити.

Але що, як найнебезпечнішою авторитарною загрозою для Америки були не кілька сотень злісних змовників, дурнів і злочинців, які прорвалися до Капітолія?

Що, як найнебезпечнішою авторитарною загрозою для країни була не справедливо зневажувана група агітаторів, що виставили себе на посміховисько, увірвавшись до Зали Демократії зодягненими у військове спорядження, шкури і з буйволиних рогами на головах?

Що, як головна загроза американській свободі в чомусь іншому?

Що, як найбільша авторитарна загроза для країни насправді захована саме в середовищі впливових суспільних інститутів: шанованих центрах журналістики, осяйних вежах наукових кіл, блискучих офісах голлівудського бомонду, офісних кабінках Кремнієвої долини та залах засідань наших корпоративних гігантів? Що, як небезпека авторитаризму насправді виходить від тих, хто наймогутніший, — від панівного класу, що зневажає

^{*} Дебаасифікація — політика, яку проводили в Іраку Тимчасова коаліційна влада та наступні іракські уряди, щоб усунути в новій політичній системі Іраку вплив партії Баас (політичної партії арабського відродження соціалістичного спрямування), що правила в країні за часів диктатури Саддама Хусейна. — *Прим. пер.*

цінності половини країни, та від інститутів, якими він володіє? Що, як протягом багатьох років повільно й безперешкодно зростав повзучий авторитаризм тих, хто має владу?

Що, як авторитаризм має безліч проявів, і найнебезпечніший з них — це не параноя та страх, які іноді виявляються у правих, а самовпевнені незаслужені моральні чесноти лівих?

Авторитарний інстинкт

У людині є щось таке, що любить диктатора.

У Біблії, в книзі Самуїлової, народ Ізраїлю, якому ззовні загрожують ворожі племена, а зсередини — внутрішні розбіжності, прагне покласти край епосі суддів: їм потрібен цар. Їх неодноразово попереджали про згубні наслідки такого вибору. Бог каже Самуїлу, що люди Ним «погордували». Самуїл суворо пояснює, що цар «візьме синів ваших» і «дочок ваших забере», «позабирає поля ваші, і виноградники ваші», і «братиме десятину з вашої отари», і, зрештою, «ви станете йому за рабів. І ви будете кликати того дня проти вашого царя, якого собі вибрали, та не відповість вам Господь того дня!».

А народ відповідає: «Ні, нехай тільки цар буде над нами! І будемо ми, як усі люди, і буде нас судити наш цар. І він ходитиме перед нами, і провадитиме наші війни»⁸.

Природа людини не змінюється.

Це гірка правда людської історії: оскільки людина є загрозою для людини, люди шукають безпеки та задоволення у владі; оскільки людина є загрозою для людини, люди шукають можливості *переформування* людини, переформування, якого можна досягнути, застосовуючи владу. Люди надто часто не довіряють моральному авторитету Бога, що на висоті, який із любов'ю дивиться згори на людство й надає етичні принципи для побудови повноцінного життя та багатих спільнот. Натомість люди покладаються на земну владу царя, лідера та на інституцію. Всього за кілька тижнів після того, як розступилися води Червоного моря, євреї прийняли золоте теля.

Люди дозріли для авторитаризму.

Упродовж більшої частини історії людства авторитаризм проявлявся в централізованих державних системах: монархіях, олігархіях, аристократіях. Дуже поширена після Другої світової війни демократія є неймовірною, але й неймовірно крихкою: людям може бути дарована свобода, але свобода швидко втрачає популярність.

Передусім демократії загрожує охлократія — влада натовпу. Влада натовпу перетворює свободу на авторитаризм двома способами: через реакційну жорстокість, у якій громадяни шукають захисту від вітрів змін, зовні та всередині, — форму жорстокості, значною мірою пов'язану з правими політичними силами; та утопічну жорстокість, у якій громадяни намагаються уникнути нинішніх проблем через трансформацію самого людства, — форму жорстокості, значною мірою пов'язану з політичними лівими силами. Часто ці дві форми жорстокості підживлюють одна одну, створюючи низхідну спіраль до тиранії. Саме це відбулося у Веймарській Німеччині, де утопічна жорстокість німецьких комуністів вступила в конфлікт із реакційною жорстокістю німецьких нацистів. Сторона, що перемогла, встановила найжорстокішу тиранію в історії людства. А сторона, що програла, була відгалуженням однієї з найжорстокіших тираній в історії людства. Жодна зі сторін не прагнула збереження демократичної системи, що ґрунтувалася на правах.

Батьки-засновники Сполучених Штатів бачили у правлінні натовпу найбільшу небезпеку для їхньої системи, що зароджувалася. Тож вони ввели державну систему стримувань та противаг, щоб захистити права людини від скажених забаганок бунтівних мас. Конституцію було розроблено для того, щоб стримати честолюбство від честолюбства, жагу від жаги. Як відомо, Джеймс Медісон ненавидів «фракцію», під якою мав на увазі «кількість громадян, які становлять більшість або меншість від цілого, які об'єднані й керовані якимось загальним імпульсом жаги чи інтересу, що суперечить правам інших громадян або постійним та сукупним інтересам громади». Він запропонував два можливі способи запобігти фракції: один — «знищивши свободу, яка необхідна для її існування; другий — вкладаючи в кожного

громадянина однакові думки, однакову жагу та інтереси». Обидва ці шляхи приводять до авторитаризму⁹. Він припустив, що розв'язання полягає в системі стримувань та противаг, у створенні такого розсіювання інтересів, за якого об'єднання стає майже неможливим.

Якийсь час це спрацьовувало.

І спрацьовувало з двох причин.

По-перше, системи стримування і противаг, створені засновниками, вирізнялися дивовижною довговічністю. Зазвичай баланс федералізму та поділу влади зводив нанівець надії потенційних авторитаристів. Ці стримування та противаги залишаються міцними й сьогодні: низка лежачих поліцаїв конституційної системи, безумовно, приглушує різні пориви. Попри всі спроби членів обох партій повністю скасувати конституційний порядок, ці ексцеси часто, принаймні частково, пом'якшуються.

По-друге, і це важливіше, американський народ загалом не приймав запалу натовпу — він відкидав як утопізм лівого авторитаризму, так і реакційну природу правого авторитаризму. Основні американські свободи — свобода слова і друку, свобода віросповідання та об'єднань — загалом сприймалися як такі, що не підлягають обговоренню. Якщо пригноблення серйозно заплямувало американську історію — і, звичайно, так і було, — це сталося на тлі американської свободи, яка чимраз ширше застосовувалася до дедалі більшої кількості американців. Батьки-засновники були єдині у своїй підтримці культури свободи, особливо свободи думки й слова¹⁰.

Авторитарний світогляд

Але під поверхнею завжди вимальовується авторитарний світогляд.

У 1950 році теоретик Франкфуртської школи Теодор Адорно разом із дослідниками Каліфорнійського університету в Берклі Ельзою Френкель-Брунсвік, Деніелом Левінсоном і Невітом Сенфордом написали книжку під назвою «Авторитарна особис-

тість» (Authoritarian Personality). У цій книжці, яка є спробою дослідити джерела антисемітизму, стверджується, що людей можна класифікувати за допомогою так званої F-шкали, де F означає «дофашистська особистість». Адорно та інші стверджували, що американська система штампувала такі особистості. Автор припустили: «Модифікації потенційно фашистської структури не можна досягнути лише психологічними засобами. Це завдання можна порівняти з усуненням у світі неврозів, правопорушень чи націоналізму. Це продукти загальної організації суспільства, і вони повинні змінюватися лише зі зміною самого суспільства»¹¹.

Оскільки Адорно був прибічником лівих сил та фрейдистом, його аналіз був глибоко викривлений. Адорно ігнорував навіть можливість лівого авторитаризму. Проте правий авторитаризм для нього був цілком реальним. Наслідуючи Адорно, соціолог із Гарварду Роберт Альтемаєр використовував шкалу «авторитаризму правого крила» (АПК), намагаючись визначити три риси характеру:

- «авторитарне підкорення», або готовність підкорятися встановленій та законній владі;
- «авторитарна агресія», або санкціонована владою агресивність проти тієї чи іншої «зовнішньої групи»;
- «конвенціоналізм», який визначається прихильністю до схвалених соціальних умовностей¹².

Альтемаєр виявив, що авторитаризм правого крила був настрашливо поширеним. Дивно, але він з'ясував, що ліві зовсім не схильні до авторитаризму. Альтемаєр дійшов висновку, що лівий авторитаризм був «схожий на Лохнеське чудовисько: випадкова тінь, але не чудовисько»¹³. Можливо, це пов'язано з тим, що «авторитаризм лівого крила», або АЛК, створював масштабний тиск на це питання¹⁴. Насправді, коли соціальний психолог з Університету Монтани Люціан Конвей просто переписав ці самі питання Альтемаєра, лише замінивши праві передумови лівими, він виявив, що «найвищий бал за авторитаризм був у лібералів

АЛК». Конвей пояснив: «Наші дані показують, що середньостатистичні американці з лівих політичних сил так само, як і представники правих політичних сил, схильні бути догматичними авторитаристами. І ці ліві авторитаристи можуть бути такими ж упередженими, догматичними та екстремістськими, як і праві авторитаристи»¹⁵.

Просто зміст догми інший: як пише соціолог Томас Костелло з Університету Еморі та інші, для лівого авторитаризму характерні три риси, дуже схожі на риси правого авторитаризму:

- «революційна агресія», покликана «примусово повалити встановлену ієрархію та покарати можновладців»;
- «всеосяжна цензура», спрямована на володіння «груповим авторитетом.., як регулювання характерних для правого крила переконань і поведінки»;
- «антиконвенціоналізм», який відображає «моральний абсолютизм щодо прогресивних цінностей та супутнє неприйняття консерваторів як аморальних за своєю суттю, нетерпиме прагнення насильницького нав'язування переконань і цінностей лівого крила іншим, а також потреба у соціальній та ідеологічній однорідності у своєму оточенні»¹⁶.

Насправді авторитаристи є з усіх сторін. Навіть Адорно прийняв цю думку. Під час студентських протестів 1960-х проти Адорно, який викладав у Вільному університеті Берліна, виступили студенти-радикали. Він написав жалісливий лист колезі-теоретику з Франкфуртської школи Герберту Маркузе. У листі Адорно скаржився на лівий авторитаризм, який він бачив у студентів-протестувальників, що зайняли його кабінет і відмовилися піти: «Нам довелося викликати поліцію, яка потім заарештувала всіх, хто був у кабінеті... вони ставилися до студентів набагато поблажливіше, ніж студенти ставилися до мене». Адорно писав, що студенти «демонстрували дещо від того бездумного насильства, яке колись було притаманне фашизму». Маркузе, сам затятий авторитарист лівих поглядів, сумно відомий тим, що пропонував, щоб «репресивна толерантність» вимагала цензури

інакодумних правих поглядів¹⁷, дорікнув Адорно, заявивши, що «нашу справу... краще сприймають бунтівні студенти, ніж поліція», і стверджував, що насильство з боку лівих було просто «свіжим повітрям»¹⁸.

Авторитаристи рідко визнають свій авторитаризм. Для них він здається простою чеснотою.

Авторитарне питання

Отже, якщо є авторитарні праві та ліві — і якщо вони живляться одне одним, заганняючи Америку в глибшу моральну трясовину, — то в чому ж справжній ризик?

Щоб відповісти на це питання, нам необхідно оцінити ще два питання. Перше: яка форма авторитаризму найпоширеніша в коридорах влади?

Друге: яка форма авторитаризму з більшою ймовірністю стримуватиметься? Пам'ятаючи про ці питання, повернімося до 6 січня та його наслідків.

Мало хто має сумніви, що учасники заворушень 6 січня були авторитаристами правого крила. Вони вдерлися до будівлі Капітолія, щоб зупинити демократію, повалити конституційний процес і нашкодити тим, хто намагається виконати свій законний обов'язок. Вони брали участь в авторитарному підкоренні, вважаючи, що виконують роботу президента Дональда Трампа проти корумпованого та розпещеного істеблішменту. Ці люди брали участь в авторитарній агресії, вважаючи, що уповноважені завдавати шкоди, щоб захистити Трампа та кинути виклик законодавчій владі. І займалися конвенціоналізмом, відчуваючи, що захищають цінності (прапор, право голосу, саму демократію) від революції зсередини.

6 січня ці праві авторитаристи вдерлися до Капітолія.

І, всупереч поширеній думці, система встояла.

Як виявилось, авторитаризм правих значною мірою стримували *члени правого крила*. Саме віцепрезидент Майк Пенс направив президенту Трампу листа, у якому пояснював, що виконає свій обов'язок «простежити за тим, щоб ми розкрили

посвідчення виборників кількох штатів, вислухали заперечення, висунуті сенаторами та представниками, і підраховали голоси колегії виборників на посаду президента і віцепрезидента відповідно до нашої Конституції, законів та історії. Тож допоможи мені, Боже»¹⁹. Саме лідер більшості в Сенаті Мітч Макконнелл (республіканець, обраний від штату Кентуккі) привітав Джо Байдена з перемогою одразу після голосування колегії виборників. Саме республіканці в Сенаті відмовилися від своїх передвиборчих претензій одразу після поновлення підрахунку голосів після того, як будівлю Капітолія очистили. Саме республіканські губернатори та державні секретарі засвідчували голоси своїх штатів.

Інститути встояли.

Багато хто в медіа назвав 6 січня «переворотом», але це не був переворот у прямому його розумінні. Тому що переворот потребує інституційної підтримки. Зрозуміло, що бунтівники не мали інституційної підтримки. Насправді сам Трамп ніколи прямо не закликав до заворушень у Капітолії. Він заявляв у виступі того ранку, що хоче, щоб протести були «мирними», та в розпал заворушень написав у твіттері, що хоче, щоб усі розійшлися по домівках (переважна більшість його прихильників із мітингу вже так і зробили), і зрештою — звісно, надто пізно — виступив із заявою, у якій визнав свою поразку та закликав своїх прихильників зберігати миролюбність. У Трампа могли бути авторитарні нахили, але він не мав авторитарної влади. Йї окрім самого Трампа, жоден великий інститут в американському суспільстві не підтримував заворушення в Капітолії. Мало хто навіть підтримував спроби президента оскаржити вибори поза межами голосування колегії виборників.

Насправді, хай би які особисті авторитарні нахили мав Трамп, їх стримувала *вся його адміністрація*. Трамп, безумовно, вдавався до авторитарної риторики — застосовував різкі вислови, висував припущення про те, що влада використовує правову систему як зброю, закликав до порушення Конституції. І *нічого не відбулося*. Його генеральні прокурори, яких часто обмовляли, відмовилися порушувати закон. Він не звільнив спеціального слідчого Роберта

Мюллера*. Його гнів на пресу вилився переважно в підвищення рейтингів його ворогів. Джим Акоста із CNN, який кожної вільної хвилини заявляв, що наражається на небезпеку через палкі промови Трампа, став загальновідомим завдяки своїй грі на публіку. Жодного разу Акості не загрожував арешт чи навіть деплатформінг**. Шок 6 січня був у тому, що захисні огорожі, які трималися протягом багатьох років поспіль, на короткий час впали. Але згодом їх відновили, зокрема деякі колишні союзники Трампа.

Тепер погляньмо на іншу партію.

Після 6 січня впливові суспільні інститути Америки почали впроваджувати авторитарні заходи.

Впливові медіа широко просуvalи ідею деплатформінгу основних консерваторів та консервативних медіа. CNN повідомила, що бунт у Капітолії «відродив дебати щодо давнього захисту Америки від екстремістських висловлювань». Звісно, медіа цитували «експертів», таких як Венді Зельцер, член Гарвардського центру Беркмана Кляйна з питань інтернету та суспільства, у тому, що свобода слова насамперед приносить користь білим²⁰. Ніколь Ханна-Джонс, яка в соціальних мережах завжди ухиляється від прямих відповідей, володарка Пулітцерівської премії й успішна постачальниця історичної фантастики про вроджені вади Америки, швидко зажадала «розплати» в медіа²¹. Макс Бут запропонував на сторінках Washington Post видалити Fox News із мережі Comcast або дати Федеральній комісії зі зв'язку право цензурувати кабельні мережі, заявивши: «Байдену необхідно вдихнути нове життя у Федеральну комісію зі зв'язку. Або ж тероризм, який ми бачили 6 січня, може стати лише початком, а не кінцем змови проти Америки»²².

Розмовами це не обмежалося. Майже всі соціальні мережі в Америці негайно видалили облікові записи президента Трампа,

* Роберт Мюллер як спеціальний прокурор очолював розслідування щодо російського втручання у президентські вибори в США 2016 року, а також імовірні зв'язки оточення Дональда Трампа з російськими спецслужбами. — *Прим. наук. ред.*

** Деплатформінг — скасування події через образи, погрози і/або непомірні витрати на заходи безпеки через те, що окремим людям не подобається те, що хоче сказати промовець. — *Прим. вид.*

хоча й визнали, що не можуть виправдати ці видалення на підставі заявленої ними політики. Великі корпорації оголосили, що припинять фінансування будь-якого республіканця, який заперечував голоси виборців, попри те, що ніколи не робили цього проти демократів²³. Видавництво Simon & Schuster розірвало угоду із сенатором Джошем Гоулі (республіканцем, обраним від штату Міссурі), який підтримував тих, хто висловлював сумніви щодо результатів виборів (слід зазначити, без серйозних юридичних підстав)²⁴. Гарвардська школа державного управління імені Джона Кеннеді виключила представницю Елізу Стефаник (республіканка, обрана від Нью-Йорку) зі свого головного консультативного комітету за «публічні твердження про фальшування голосів на листопадових президентських виборах, що не мало жодних доказів»²⁵. Реєстратор доменних імен Godaddy.com відключив AR15.com, найбільший збройовий форум у світі²⁶.

Найдраматичнішою та негайною реакцією на бунт біля Капітолія був інституційний крок проти Parler. Parler запустили в серпні 2018 року як альтернативу Twitter. Консерватори скаржилися на непрозорість Twitter та дискримінацію консерваторів порівняно з лівими. Parler мав бути рішенням для вільного ринку. Після заворушень магазин App Store видалив Parler. Так само вчинив і магазин Google Play. Виправдання: мовляв, користувачі Parler координували свої дії щодо протестів 6 січня, а Parler дозволив залишити підбурювальні та загрозові матеріали. Останній удар завдали, коли Amazon Web Services — компанія, яка просто надає іншим компаніям хмарну вебінфраструктуру, — повністю закрила Parler, вимкнувши його. Amazon Web Services, як написав генеральний директор Parler Джон Матце, «заборонятиме Parler доти, доки ми не відмовимося від свободи слова, не введемо широку та інвазивну політику, як у Twitter і Facebook, і не станемо платформою для стеження, переслідуючи провину тих, хто використовує Parler проти невинності»²⁷.

Як з'ясувалося, протестувальники біля Капітолія також використовували Facebook і Twitter для координації дій. Жодна з компаній не втратила своєї хмарної інфраструктури. Але ліві представники медіа зреагували на це лицемірство, закликавши

не до відновлення Parler: вони зреагували на це, закликавши до подальшої цензури Facebook і Twitter. Джо Скарборо з MSNBC, який упродовж усіх передвиборчих перегонів 2016 року витрачав надто багато часу на те, щоб прокачувати Трампа, робив такі закиди: «Цих заворушень не було б, якби не Twitter, але Facebook... Алгоритми Facebook були налаштовані на спричинення вибуху такого радикалізму... Facebook і Twitter будували свої бізнес-моделі так, щоб це призвело до повстання»²⁸. Інші технічні журналісти повторювали цю думку — думку, яку вони нагнітали багато років, сподіваючись закрити компанії соціальних мереж, які поширюють альтернативні медіаджерела.

Тим часом урядовці говорили про помсту та про використання заворушень у Капітолії для досягнення довгоочікуваних політичних цілей. Представниця Александрія Окасіо-Кортес (демократка, обрана від штату Нью-Йорк) заявила, що Конгресу слід створити комісію з «медіаграмотності», щоб «з'ясувати, як нам керувати нашим медійним середовищем»²⁹. Представниця Корі Буш (демократка, обрана від штату Міссурі) агітувала за відкликання з Конгресу всіх членів, які «спровокували цей теракт усередині країни»³⁰. Сенатор Рон Вайден (демократ, обраний від штату Орегон) заявив на NBCNews.com, що єдиним способом запобігти новому бунту в Капітолії було додавання Вашингтона, округ Колумбія, як штату, оновлення Закону про виборчі права (імовірно, неконституційного) та загального голосування поштою³¹. Коли 20 січня Джо Байден обійняв посаду, представник Джеймс Клайберн (демократ, обраний від штату Південна Кароліна), який порівнював Трампа з Гітлером, а республіканців із нацистами³², сказав, що Байден для реалізації своєї програми просто повинен діяти в односторонньому порядку за допомогою виконавчих дій, якщо Конгрес чинитиме опір: «Якщо вони збираються спорудити блокпости, продовжуйте без них. Якщо вони відмовляться співпрацювати, використовуйте свою виконавчу владу... ви можете робити великі справи і можете робити величні справи. Ви можете робити те, що буде довготривалим»³³. Варто зазначити, що в Конституції немає пункту, за яким президент може просто проводити свою політику без схвалення Конгресу.